ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 22ας Ιουνίου 2005 *

Στην υπόθεση Τ-102/03,

Centro informativo per la collaborazione tra le imprese e la promozione degli investimenti in Sicilia SpA (CIS), με έδρα την Catania (Ιταλία), εκπροσωπούμενο από τους A. Scuderi και G. Motta, δικηγόρους,

προσφεύγον,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους E. March και L. Flynn, επικουρούμενους από τον A. Dal Ferro, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως C(2002) 4155 της Επιτροπής, της 15ης Νοεμβρίου 2004, περί καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Αναπτύξεως (ΕΤΠΑ) που χορηγήθηκε υπό μορφή συνολικής επιχορηγήσεως για τη δραστηριότητα κέντρου πληροφορήσεως για τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και την προώθηση των επενδύσεων με την απόφαση C(93) 256/4 της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1993, και για την αναζήτηση των ποσών που έχει καταβάλει η Επιτροπή για τη συνδρομή αυτή,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τον J. D. Cooke, πρόεδρο, και τους R. García-Valdecasas και I. Labucka, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 1ης Φεβρουαρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Το άρθρο 158 ΕΚ ορίζει ότι η Κοινότητα αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής. Ειδικότερα, η

Κοινότητα αποσκοπεί στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων αναπτύξεως των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστερήσεως των πλέον μειονεκτικών περιοχών προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της Κοινότητας. Κατά το άρθρο 159 ΕΚ, η Κοινότητα ενισχύει επίσης την υλοποίηση του στόχου αυτού με τη δράση της μέσω των ταμείων που έχουν σκοπούς διαρθρωτικού χαρακτήρα, ιδίως δε μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Αναπτύξεως (ΕΤΠΑ).

2 Για την επίτευξη των στόχων αυτών και τη ρύθμιση της αποστολής των διαρθρωτικών ταμείων, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2052/88, της 24ης Ιουνίου 1988, για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και τον συντονισμό των παρεμβάσεών τους μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 185, σ. 9), ο οποίος τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2081/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 5).

3 Στις 19 Δεκεμβρίου 1988, το Συμβούλιο εξέδωσε επίσης τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4253/88, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2052/88 όσον αφορά τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους, αφενός, καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφισταμένων χρηματοδοτικών οργάνων, αφετέρου (ΕΕ L 374, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1989 και τροποποιήθηκε επανειλημμένα πριν καταργηθεί στις 31 Δεκεμβρίου 1999 από τον κανονισμό (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΕ L 161, σ. 1).

4 Δυνάμει των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 52, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/99, το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88, με τίτλο «Μείωση, αναστολή και κατάργηση της συνδρομής», όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2082/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 20),

εφαρμοστέο στις 15 Νοεμβρίου 2002, δηλαδή όταν η Επιτροπή αποφάσισε να καταργήσει τη συνδρομή (στο εξής: άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88), ορίζει τα εξής:

«1. Αν η υλοποίηση δράσης ή μέτρου δεν φαίνεται να δικαιολογεί ούτε τμήμα ούτε το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει χορηγηθεί, η Επιτροπή προβαίνει σε κατάλληλη εξέταση της περίπτωσης στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης, ζητώντας ιδίως από το κράτος μέλος ή τις λοιπές αρμόδιες αρχές που αυτό ορίζει για την υλοποίηση της δράσης να της υποβάλουν παρατηρήσεις εντός τακτής προθεσμίας.

2. Μετά την εξέταση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει ή αναστείλει τη συνδρομή για την εν λόγω δράση ή σχετικό μέτρο αν από την εξέταση επιβεβαιωθεί ότι υπάρχει παρατυπία ή σημαντική αλλαγή της φύσης ή των συνθηκών υλοποίησης της δράσης ή του μέτρου, για την οποία δεν ζητήθηκε η έγκριση της Επιτροπής.

3. Κάθε ποσό το οποίο αποτελεί αντικείμενο απαίτησης ως αχρεωστήτως καταβληθέν πρέπει να επιστρέφεται στην Επιτροπή. Τα ποσά τα οποία δεν επιστρέφονται, προσαυξάνονται με τόκους υπερημερίας βάσει των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού και των διαδικασιών που θα εγκριθούν από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις διαδικασίες του τίτλου VIII.»

Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία

Απόφαση εγκρίσεως της συνδρομής

5 Με την απόφαση C(93) 256/4, της 16ης Φεβρουαρίου 1993, η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση στην Ιταλική Δημοκρατία συνδρομής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Αναπτύξεως (ΕΤΠΑ) υπό τη μορφή συνολικής επιχορηγήσεως για τη δραστηριότητα ενός κέντρου πληροφοριών για τη συνεργασία μεταξύ

επιχειρήσεων και την προώθηση των επενδύσεων, που εντάσσεται στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης των κοινοτικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων —στόχος 1— της Regione Siciliana (στο εξής: εγκριτική απόφαση).

6 Το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, της εγκριτικής αποφάσεως διευκρίνιζε ότι η συνδρομή του ΕΤΠΑ χορηγούνταν στο κέντρο πληροφορήσεως για τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και την προώθηση των επενδύσεων, που είναι ο αρμόδιος ενδιάμεσος οργανισμός, μέχρι του ποσού των 6 760 000 ECU. Κατ' εφαρμογή της διατάξεως αυτής, οι λεπτομέρειες για τη χρησιμοποίηση της συνδρομής έπρεπε να καθοριστούν με σύμβαση συναπτόμενη, από κοινού με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, μεταξύ της Επιτροπής και των ενδιάμεσων οργανισμών.

7 Σύμφωνα με το άρθρο 2 και τον χρηματοδοτικό πίνακα που επισυναπτόταν στην εγκριτική απόφαση, η συνδρομή αυτή του ΕΤΠΑ ανερχόταν στο 60 % περίπου του συνολικού κόστους που προβλεπόταν για το επίδικο σχέδιο και έπρεπε να συμπληρωθεί με συμμετοχή της Regione Siciliana ύψους 3 758 000 ECU και με συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα ύψους 540 000 ECU.

8 Το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, της εγκριτικής αποφάσεως καθόριζε την 31η Δεκεμβρίου 1993 ως καταληκτική ημερομηνία για να αναληφθούν όλες οι νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις που θα έδιναν τη δυνατότητα αναλήψεως των δαπανών και την 31 Δεκεμβρίου 1995 ως καταληκτική ημερομηνία για την πραγματοποίηση των δαπανών αυτών:

«Η κοινοτική συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί για δαπάνες για τις ενέργειες που προβλέπονται από τη συνολική επιχορήγηση, οι οποίες θα αποτελέσουν εντός του κράτους μέλους —πριν από τις 30 Ιουνίου 1994— την αιτία νομικά δεσμευτικών πράξεων και ειδικής αναλήψεως αντίστοιχων υποχρεώσεων χρηματοδοτήσεως. Καταληκτική ημερομηνία για την πραγματοποίηση των δαπανών αυτών ορίζεται η 31η Δεκεμβρίου 1995.»

9 Το άρθρο 3, δεύτερο εδάφιο, της εγκριτικής αποφάσεως επέτρεπε ωστόσο στην Επιτροπή να παρατείνει τις προθεσμίες αυτές:

«Η Επιτροπή μπορεί ωστόσο να παρατείνει τις προθεσμίες αυτές, κατόπιν αιτήσεως του κράτους μέλους μέχρι την προβλεπόμενη τελευταία προθεσμία, αν δικαιολογείται από τις παρεχόμενες πληροφορίες. Σε περίπτωση μη χορηγήσεως παρατάσεως των προθεσμιών από την Επιτροπή, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά τη λήξη της προθεσμίας για την εκτέλεσή τους δεν θα μπορούσαν πλέον να τύχουν κοινοτικής συνδρομής.»

10 Στις 22 Μαρτίου 1993, η Επιτροπή κατέβαλε στο ιταλικό Υπουργείο Οικονομικών προκαταβολή ύψους 3 380 000 ECU ως συνδρομή του ΕΤΠΑ. Η προκαταβολή αυτή δεν καταβλήθηκε στο Centro informativo per la collaborazione tra le imprese e la promozione degli investimenti in Sicilia SpA (στο εξής: CIS), που ήταν ο αρμόδιος ενδιάμεσος οργανισμός της συνδρομής και προσφεύγον στην παρούσα υπόθεση.

Σύμβαση μεταξύ του CIS και της Επιτροπής

11 Στις 2 Σεπτεμβρίου 1993, σύμφωνα με το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, της εγκριτικής αποφάσεως, το CIS και η Επιτροπή υπέγραψαν σύμβαση για τις λεπτομέρειες της χρησιμοποιήσεως της συνολικής επιχορηγήσεως που εγκρίθηκε με την εγκριτική απόφαση (στο εξής: σύμβαση μεταξύ CIS και Επιτροπής).

12 Κατά το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, της συμβάσεως μεταξύ CIS και Επιτροπής, η κοινοτική παρέμβαση «έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός κέντρου που θα παρέχει στις επιχειρήσεις, ιδίως στις μικρομεσαίες [...], τόσο υπηρεσίες πληροφορήσεως περί πρόσθετης αξίας όσο και υπηρεσίες για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών με τις επιχειρήσεις του Μιλάνου ή με επιχειρήσεις κοινών οικονομικών συμφερόντων.»

13 Το άρθρο 5 της συμβάσεως αυτής περιγράφει τα επτά μέτρα που έπρεπε να υλοποιήσει το CIS στο πλαίσιο της κοινοτικής παρεμβάσεως, δηλαδή:

— μέτρο 1: διάρθρωση του κέντρου πληροφορήσεως·

— μέτρο 2: υλοποίηση συστήματος πληροφορήσεως για τις επιχειρήσεις της Σικελίας·

— μέτρο 3: προσφορά σύνθετης υπηρεσίας πληροφορήσεως για τις επιχειρήσεις·

— μέτρο 4: υλοποίηση πακέτων επενδύσεων και συνεργασιών·

— μέτρο 5: χρησιμοποίηση εξωτερικών συνεργατών·

— μέτρο 6: προώθηση της συνεργασίας·

— μέτρο 7: μάρκετινγκ και επικοινωνία.

Ειδικότερα, το μέτρο 1 αφορούσε τη «σύσταση και διάρθρωση κέντρου υπηρεσιών για την πρόσβαση στα εθνικά και διεθνή δίκτυα υπηρεσιών προκειμένου να ευνοηθεί η ενσωμάτωση των επιχειρήσεων της Σικελίας στην αγορά».

14 Το άρθρο 14 της συμβάσεως μεταξύ CIS και Επιτροπής ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή, κατόπιν συμφωνίας με το κράτος μέλος, μπορεί —αν ο ενδιάμεσος οργανισμός υποπέσει σε σοβαρές παραβάσεις— να ακυρώσει οποτεδήποτε τις υποχρεώσεις που ανέλαβε βάσει της παρούσας συμβάσεως αναγνωρίζοντας στον ενδιάμεσο οργανισμό τα ληξιπρόθεσμα ποσά για τις υποχρεώσεις που ανέλαβε και τις δραστηριότητες που πραγματοποίησε για την εφαρμογή της συνολικής επιχορηγήσεως μέχρι την ημερομηνία κοινοποιήσεως της καταγγελίας.»

Διαπραγμάτευση της συμβάσεως μεταξύ CIS και Regione Siciliana

15 Με έγγραφο της 12ης Νοεμβρίου 1993 απευθυνόμενο στην Επιτροπή, στις ιταλικές αρχές και στη Regione Siciliana, το CIS ζήτησε από την Επιτροπή την παράταση κατά ένα έτος των προθεσμιών που προβλέπονται από το άρθρο 3 της εγκριτικής αποφάσεως (δηλαδή μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993 για να αναλάβει όλες τις νομικά δεσμευτικές χρηματοδοτικές υποχρεώσεις και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1995 για να πραγματοποιήσει τις δαπάνες).

16 Με το έγγραφο αυτό εξηγούσε ότι η καθυστέρηση στην υπογραφή της συμβάσεως μεταξύ CIS και Regione Siciliana, μετά την υπογραφή της οποίας θα μπορούσε το CIS να εισπράξει τη συμμετοχή της Regione Siciliana, οφειλόταν στην καθυστερημένη κοινοποίηση της γνώμης του Consiglio di giustizia amministrativa (περιφερειακό Συμβούλιο Επικρατείας) και είχε ως συνέπεια την καθυστέρηση χορηγήσεως των τραπεζικών εγγυήσεων που ήταν αναγκαίες για την έναρξη ισχύος της συμβάσεως μεταξύ CIS και Επιτροπής.

17 Η Επιτροπή δέχθηκε να παρατείνει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994 την προθεσμία για την ανάληψη των χρηματοδοτικών υποχρεώσεων.

18 Στις 13 Δεκεμβρίου 1994, το CIS και η Regione Siciliana υπέγραψαν σύμβαση για τον καθορισμό των λεπτομερειών χρησιμοποιήσεως της συνδρομής που χορηγήθηκε από τη Regione Siciliana προς συμπλήρωση της συνδρομής του ΕΤΠΑ (στο εξής: σύμβαση μεταξύ CIS και Regione Siciliana).

19 Το άρθρο 15 της συμβάσεως μεταξύ CIS και Regione Siciliana όριζε, ωστόσο, ότι για να τεθεί σε ισχύ η σύμβαση αυτή ήταν απαραίτητο διάταγμα του προέδρου της περιφέρειας και παρέμβαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι διατυπώσεις αυτές εκπληρώθηκαν στις 29 Μαρτίου 1995, ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ η σύμβαση αυτή.

20 Το άρθρο 11 της συμβάσεως μεταξύ CIS και Regione Siciliana ορίζει ότι η Regione Siciliana μπορεί οποτεδήποτε να ακυρώσει τις υποχρεώσεις που ανέλαβε βάσει της συμβάσεως αν ο ενδιάμεσος οργανισμός υποπέσει σε παραβάσεις εξαιρετικής σοβαρότητας, «αναγνωρίζοντας όμως στον ενδιάμεσο οργανισμό τα ληξιπρόθεσμα ποσά για τις υποχρεώσεις που ανέλαβε και τις δραστηριότητες που πραγματοποίησε για την εφαρμογή της συνολικής επιχορηγήσεως μέχρι την ημερομηνία κοινοποιήσεως της ακυρώσεως.»

21 Το 1994, το CIS έθεσε σε εφαρμογή, με προκαταβολές από το εταιρικό του κεφάλαιο, το πρώτο μέτρο που έπρεπε να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της κοινοτικής παρεμβάσεως, δηλαδή τη «σύσταση και διάρθρωση κέντρου υπηρεσιών για την πρόσβαση στα εθνικά και διεθνή δίκτυα υπηρεσιών προκειμένου να ευνοηθεί η ενσωμάτωση των επιχειρήσεων της Σικελίας στην αγορά». Οι δράσεις αυτές συνίσταντο στη δέσμευση ειδικών ανθρωπίνων και χρηματοοικονομικών πόρων προκειμένου να εξασφαλιστεί συγκεκριμένη βοήθεια για τους περιφερειακούς και κοινοτικούς οργανισμούς και να δημιουργηθούν επαφές με τις επιχειρήσεις και τους συνεταιρισμούς. Κατά το CIS, οι δράσεις αυτές έπρεπε να υλοποιηθούν, διότι στην αντίθετη περίπτωση η συσσωρευμένη καθυστέρηση δεν θα ήταν δυνατόν να θεραπευθεί. Το CIS υπέβαλε αναφορά για τις δράσεις αυτές στην Επιτροπή μέσω των ιταλικών κρατικών και περιφερειακών διοικήσεων.

22 Στις 15 Δεκεμβρίου 1994, συνεδρίασε στο Παλέρμο η επιτροπή εποπτείας του σχεδίου παρουσία των εκπροσώπων του CIS και ενός υπαλλήλου της Γενικής Διευθύνσεως (ΓΔ) «Περιφερειακή Πολιτική» της Επιτροπής. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, ο υπάλληλος ανέφερε ότι η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του CIS σχετικά με τα σχέδια εκτελέσεως και τη δέσμευση του συμβουλίου για την εφαρμογή του σχεδίου μπορούσε να υπαχθεί στην έννοια των υποχρεώσεων που πρέπει να υλοποιηθούν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994 κατά την έννοια του άρθρου 3 της εγκριτικής αποφάσεως.

Όσον αφορά την δεύτερη αίτηση παρατάσεως των προθεσμιών που προβλέπονται από το άρθρο 3 της εγκριτικής αποφάσεως στην προσβαλλόμενη απόφαση

23 Τον Δεκέμβριο του 1994, η Regione Siciliana απηύθυνε στην Επιτροπή δεύτερη αίτηση παρατάσεως των προθεσμιών για τη χορήγηση της συνδρομής του ΕΤΠΑ, η οποία απορρίφθηκε από την Επιτροπή.

24 Με έγγραφο της 21ης Σεπτεμβρίου 1995, η Επιτροπή επέδωσε στο CIS την άρνησή της χορηγήσεως παρατάσεως που ζήτησε η Regione Siciliana και του ζήτησε να της γνωστοποιήσει το ποσό των δαπανών που πραγματοποίησε προκειμένου να καθορίσει το ποσοστό συμμετοχής του ΕΤΠΑ:

«[...] Σας πληροφορούμε ότι η αίτησή σας παρατάσεως των προθεσμιών για την ανάληψη των χρηματοδοτικών υποχρεώσεων δεν έγινε δεκτή από την Επιτροπή λόγω της απουσίας εγκύρων αποφάσεων αναλήψεως υποχρεώσεως έναντι των δικαιούχων επιχειρήσεων, παρά την έκδοση, κατά τη λήξη, αποφάσεως παρατάσεως για ένα έτος (που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 1994). Πρέπει επίσης να μας γνωρίσετε, το συντομότερο δυνατόν, το ύψος των υποχρεώσεών σας προκειμένου να καθοριστεί το ύψος των δικών μας υποχρεώσεων.»

25 Στις 20 Οκτωβρίου 1995, κατόπιν της αρνήσεως της Επιτροπής να παρατείνει τις προθεσμίες εφαρμογής της συνολικής επιχορηγήσεως, το CIS αντιλήφθηκε ότι είναι αδύνατον να συνεχίσει το σχέδιο που αποτελούσε το εταιρικό του αντικείμενο και αποφάσισε την πρόωρη λύση της εταιρίας, γεγονός που οδήγησε στη θέση του υπό εκκαθάριση.

26 Προκειμένου να επιτύχει την επιστροφή των δαπανών που διενεργήθηκαν για την εφαρμογή του σχεδίου μέχρι το ποσοστό της συνολικής δαπάνης που ανέλαβε η Regione Siciliana, το CIS κατέθεσε στις αρχές της περιφέρειας αυτής κατάλογο των δαπανών που πραγματοποίησε στο πλαίσιο αυτό συνολικού ύψους 711 587 000 ιταλικών λιρών (ITL). Το CIS ζήτησε επίσης από τη Regione Siciliana να διαβιβάσει ανάλογη αίτηση επιστροφής των ποσών που κατατέθηκαν στο ιταλικό Υπουργείο Οικονομικών βάσει της συνδρομής του ΕΤΠΑ.

27 Με έγγραφο της 9ης Μαρτίου 2001, οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή την τελική κατάσταση των δαπανών που πραγματοποίησε το CIS στο πλαίσιο της συνδρομής καθώς και τα σχετικά έγγραφα χαρακτηρίζοντας το ποσό των 688 505 743 ITL ως δαπάνες που κηρύχθηκαν παραδεκτές από τις αρχές της Περιφέρειας.

28 Με έγγραφο της 27ης Δεκεμβρίου 2001, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 24 του κανονισμού 4253/88 καλώντας τις ιταλικές αρχές και τον δικαιούχο της συνδρομής να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Το έγγραφο αυτό ανέφερε ότι η Επιτροπή σκόπευε να καταργήσει τη συνδρομή του ΕΤΠΑ και να ζητήσει την επιστροφή της δοθείσας προκαταβολής για τον λόγο ότι η έρευνα των διαβιβασθέντων εγγράφων «απέδειξε εμφανώς ότι οι δηλωθείσες δαπάνες αφορούσαν αποκλειστικά την έναρξη των δραστηριοτήτων του [CIS]», ενώ οι δράσεις πληροφορήσεως, βοήθειας και προωθήσεως δεν περιλαμβάνονταν στις δηλωθείσες δαπάνες, μολονότι οι δράσεις αυτές έπρεπε να υλοποιηθούν από το CIS σύμφωνα με τη σύμβαση που συνάφθηκε μεταξύ αυτού και της Επιτροπής, γεγονός που οδήγησε την Επιτροπή, κατά την άποψή της, στη σκέψη ότι «το [CIS], που έπαυσε κάθε δραστηριότητα στις 6 Δεκεμβρίου 1995, δεν λειτούργησε ποτέ».

29 Με έγγραφο της 11ης Μαρτίου 2002, η Regione Siciliana κοινοποίησε στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις του εκκαθαριστή του CIS όσον αφορά την απόφαση κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 24 του κανονισμού 4253/88. Το έγγραφο αυτό υπενθύμιζε ότι οι ιταλικές αρχές είχαν πληροφορήσει την Επιτροπή ότι οι δαπάνες που κηρύχθηκαν παραδεκτές κατά την έκδοση του πιστοποιητικού από τη Regione Siciliana ανέρχονταν σε 688 505 743 ITL, ότι οι δαπάνες αυτές είχαν πραγματοποιηθεί από το CIS στο πλαίσιο των εγγενών δραστηριοτήτων του για την υλοποίηση του μέτρου 1 «Διάρθρωση του κέντρου πληροφορήσεως» και ότι το διοικητικό συμβούλιο του CIS είχε λάβει πολλές αποφάσεις σχετικά με τα υπόλοιπα μέτρα της συνδρομής, όπως το μέτρο 3 «Παροχή σύνθετης υπηρεσίας πληροφορήσεως για τις επιχειρήσεις», για το οποίο είχαν καθοριστεί οι βάσεις δεδομένων και το αναγκαίο ανθρώπινο δυναμικό, και το μέτρο 5 «Χρησιμοποίηση εξωτερικών συνεργατών», για το οποίο είχαν καταρτιστεί οι μελέτες σκοπιμότητας. Το έγγραφο αυτό ανέφερε επίσης ότι η μη πραγματοποίηση του σχεδίου δεν οφειλόταν στη δραστηριότητα ή την αδράνεια του CIS, αλλά στην καθυστέρηση της συνάψεως της συμβάσεως μεταξύ του CIS και της Regione Siciliana και της ως εκ τούτου καθυστερημένης συγχρηματοδοτήσεως εκ μέρους της Περιφέρειας αυτής.

30 Με την απόφαση C(2002) 4155, της 15ης Νοεμβρίου 2002, που απευθύνθηκε στην Ιταλική Δημοκρατία, η Επιτροπή κατάργησε τη συνδρομή του ΕΤΠΑ ύψους 6 760 000 ECU που είχε χορηγηθεί με την εγκριτική απόφαση και ζήτησε από τις ιταλικές αρχές να επιστρέψουν τη δοθείσα βάσει της συνδρομής αυτής προκαταβολή (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

31 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 14 Μαρτίου 2003, το προσφεύγον άσκησε την παρούσα προσφυγή.

32 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, κάλεσε το προσφεύγον και την Επιτροπή να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα και να απαντήσουν εγγράφως σε σειρά ερωτήσεων.

33 Με το από 31 Δεκεμβρίου 2004 έγγραφο του προσφεύγοντος και με το από 6 Ιανουαρίου 2005 έγγραφο της Επιτροπής, οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Πρωτοδικείο.

34 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 1ης Φεβρουαρίου 2005. Κατ' αυτήν, το προσφεύγον επιβεβαίωσε ότι δεν αμφισβητεί την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που καταργεί τη συνδρομή, αλλά μόνον κατά το μέρος που δεν εγκρίνει την επιστροφή του ποσοστού που βαρύνει τον ΕΤΠΑ αναφορικά με τις δαπάνες που πραγματοποίησε το CIS στο πλαίσιο της συνδρομής το οποίο ανέρχεται στο πιστοποιηθέν ποσό των 688 505 743 ITL.

35 Το προσφεύγον ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που δεν εγκρίνει την επιστροφή του ποσοστού του ΕΤΠΑ αναφορικά με τις δαπάνες που πραγματοποίησε το CIS στο πλαίσιο της συνδρομής το οποίο ανέρχεται στο πιστοποιηθέν ποσό των 688 505 743 ITL·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

36 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει το προσφεύγον στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επιχειρήματα των διαδίκων

37 Το προσφεύγον επικαλείται οκτώ λόγους ακυρώσεως στο πλαίσιο της προσφυγής του: ο πρώτος αντλείται από παράβαση του άρθρου 24 του κανονισμού 4253/88· ο δεύτερος αντλείται από κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους της Επιτροπής· ο τρίτος αντλείται από παράβαση του άρθρου 14 της συναφθείσας μεταξύ του CIS και της Επιτροπής συμβάσεως· ο τέταρτος αντλείται από παράβαση της «αρχής περί ανωτέρας βίας»· ο πέμπτος αντλείται από παράβαση της αρχής της αναλογικότητας· ο έκτος αντλείται από παραβίαση της αρχής της δικαιϊκής ασφάλειας· ο έβδομος αντλείται από παράβαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης· και ο όγδοος αντλείται από κατάχρηση εξουσίας.

38 Ειδικότερα, στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου, το προσφεύγον αναφέρει παρεμπιπτόντως ότι η Επιτροπή δεν ήταν δυνατόν να μη γνωρίζει ότι η άρνησή της να παρατείνει τις προβλεπόμενες για τη δράση προθεσμίες θα είχε ως αναπόφευκτη συνέπεια τη διακοπή των δραστηριοτήτων που θα οδηγούσαν στην πλήρη εφαρμογή της συνολικής επιχορηγήσεως .

39 Ομοίως, στο πλαίσιο του τρίτου λόγου, το προσφεύγον προβάλλει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 14 της συμβάσεως μεταξύ CIS και Επιτροπής, στον βαθμό που η διάταξη αυτή επιτρέπει στην Επιτροπή να ακυρώσει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε από τη σύμβαση όταν ο ενδιάμεσος οργανισμός υποπέσει σε σοβαρές παραβάσεις, αναγνωρίζοντας όμως σε αυτόν το δικαίωμα να του επιστραφούν οι δαπάνες που πραγματοποίησε για τις υποχρεώσεις που ανέλαβε και τις δραστηριότητες που πραγματοποίησε για τον σκοπό αυτό. Στην προκειμένη περίπτωση, κατά μείζονα λόγο, η Επιτροπή θα έπρεπε επομένως να εγκρίνει την επιστροφή των δαπανών που πραγματοποίησε το CIS στο πλαίσιο της εφαρμογής της συνδρομής, εφόσον η μη υλοποίηση δεν προκύπτει από αδράνεια του CIS, αλλά από γεγονότα ανεξάρτητα από τη βούλησή του, και εφόσον το CIS έπραξε ό,τι ήταν δυνατόν για να υλοποιήσει τις δραστηριότητες που ζητήθηκαν.

40 Κατά την Επιτροπή, το άρθρο 14 της συμβάσεως μεταξύ CIS και Επιτροπής δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, στον βαθμό που αφορά την περίπτωση της μονομερούς λύσεως της συμβάσεως από την Επιτροπή. Πάντως, η παρούσα υπόθεση αφορά την κατάργηση κοινοτικής συνδρομής από την Επιτροπή λόγω παρατυπιών ή σημαντικών τροποποιήσεων των όρων υλοποιήσεως του σχεδίου και το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88 είναι η μόνη διάταξη που έχει εφαρμογή.

41 Επιπλέον, στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου, το προσφεύγον προβάλλει ότι υφίσταται παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας στο μέτρο που η Επιτροπή, απορρίπτοντας την αίτηση επιστροφής των δαπανών που είχε πραγματοποιήσει το CIS, υπερέβη τα όρια αυτού που είναι πρόσφορο και αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκομένου σκοπού (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1984, 15/83, Denkavit Nederland, Συλλογή 1984, σ. 2171, σκέψη 25, και του Πρωτοδικείου της 12ης Οκτωβρίου 1999, T-216/96, Conserve Italia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3139, σκέψη 101). Έτσι, η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει υπόψη της τις συγκεκριμένες περιστάσεις προκειμένου να αποφύγει να λάβει μια απόφαση που τιμωρεί το CIS επιρρίπτοντας σε αυτό την ευθύνη για τις καθυστερήσεις των οποίων υπαίτια είναι η Regione Siciliana. Συναφώς, το προσφεύγον υπογραμμίζει ότι, λόγω της προσβαλλόμενης αποφάσεως, απώλεσε το δικαίωμα στο σύνολο της συνδρομής που προβλέπεται από την εγκριτική απόφαση, γεγονός το οποίο δεν αμφισβητεί. Εκτιμά, όμως, ως δυσανάλογη την άρνηση της Επιτροπής να του επιστρέψει το ποσό των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από το CIS στο πλαίσιο της εφαρμογής του σχεδίου, δαπάνες των οποίων το υποστατό και το βάσιμο διαπιστώθηκαν και επιβεβαιώθηκαν από τις ιταλικές αρχές και τις οποίες μάλιστα είχε δεχθεί αρχικά η Επιτροπή.

42 Κατά την Επιτροπή, η κατάργηση του συνόλου της συνδρομής δεν αποτελεί παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που τη δικαιολογούν. Πάντως, στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή εκτίμησε, κατόπιν των εγγράφων που προσκόμισαν οι εθνικές αρχές και δυνάμει της διακριτικής ευχέρειας που της απονέμει το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88, ότι έπρεπε να καταργήσει το σύνολο της συνδρομής. Ειδικότερα, υπογραμμίζει ότι ένα μόνο μέτρο από τα επτά που προβλέπονταν υλοποιήθηκε, ότι το μέτρο αυτό περιοριζόταν αποκλειστικά στη δημιουργία της υποδομής βάσει της οποίας θα υλοποιούνταν τα υπόλοιπα μέτρα και ότι η εν λόγω υποδομή δεν μπορούσε να λειτουργήσει λόγω της θέσεως υπό εκκαθάριση τον Οκτώβριο του 1995, δηλαδή πριν ακόμη λήξει η

προθεσμία πληρωμής και, εν πάση περιπτώσει, πριν μπορέσει να καταστεί λειτουργική.

43 Τέλος, στο πλαίσιο του έβδομου λόγου, το προσφεύγον προβάλλει την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, στον βαθμό που η προσβαλλόμενη απόφαση καταργεί το σύνολο της συνδρομής χωρίς να λαμβάνει υπόψη της τις συνέπειες του μέτρου αυτού για το CIS, το οποίο, τηρώντας τις ισχύουσες εν προκειμένω διατάξεις και πεπεισμένο για τη νομιμότητα της συμπεριφοράς του, υλοποίησε καλόπιστα, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων και των δυνατοτήτων του, όλες τις αναγκαίες για την εφαρμογή της συνολικής επιχορηγήσεως δραστηριότητες. Επομένως, η Επιτροπή έπρεπε μάλλον να λάβει υπόψη της τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της εφαρμογής της συνδρομής, οι οποίες διαπιστώθηκαν και δηλώθηκαν κανονικά, παρά να αποφασίσει την κατάργηση της συνδρομής χωρίς να προβεί στην επιστροφή των δαπανών αυτών.

44 Κατά την Επιτροπή, η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προϋποθέτει, κατά το κοινοτικό δίκαιο, τρεις όρους: πρώτον, πρέπει να έχουν δοθεί στον ενδιαφερόμενο από τις κοινοτικές αρχές συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις· δεύτερον οι διαβεβαιώσεις αυτές πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως ώστε να δημιούργησαν στους αποδέκτες τους θεμιτή προσδοκία και, τρίτον, οι δοθείσες διαβεβαιώσεις πρέπει να είναι σύμφωνες με τους ισχύοντες κανόνες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 1999, Forvass κατά Επιτροπής, T-203/97, Συλλογή Υπ.Υπ. 1999, σ. I-A-129 και II-705, σκέψεις 70 και 71). Στην προκειμένη περίπτωση δεν πληρούται κανένας από τους ανωτέρω όρους. Έτσι, το CIS πραγματοποίησε τις δαπάνες της συνδρομής με δική του πρωτοβουλία. Βεβαίως, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι δεν αντιτάχθηκε στην πρωτοβουλία αυτή του CIS, αλλά υποστηρίζει ότι ούτε το ανάγκασε να προβεί στην ενέργεια αυτή και επομένως δεν είναι δυνατόν να δημιουργήθηκε στο προσφεύγον οποιαδήποτε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σχετικά με την επιστροφή των δαπανών αυτών. Επιπλέον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η εγκριτική απόφαση και η σύμβαση μεταξύ του CIS και της Επιτροπής ανέφεραν ότι η συνολική επιχορήγηση χορηγούνταν για την έναρξη και λειτουργία του κέντρου πληροφορήσεως εντός των προθεσμιών που είχαν ταχθεί. Από καμία διάταξη επομένως δεν συνάγεται ότι οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την εφαρμογή του σχεδίου θα επιστρέφονταν σε περίπτωση μη υλοποιήσεως του εν λόγω σχεδίου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

45 Η έκθεση των πραγματικών περιστατικών και των επιχειρημάτων που πρόβαλε το προσφεύγον στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, και επανέλαβε στα υπομνήματά του, έχει, εν συντομία, ως εξής:

— το CIS δεν υπέπεσε σε καμία πλημμέλεια ούτε επέφερε τροποποιήσεις στην εκτέλεση της συνδρομής, αλλά υπήρξε αποκλειστικά θύμα της συμπεριφοράς της Regione Siciliana·

— το CIS υλοποίησε το μέτρο 1 και ανέφερε στην Επιτροπή ότι ανέλαβε πολλές υποχρεώσεις ιδίως όσον αφορά τα μέτρα 3 και 5·

— η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής εποπτείας, της 15ης Δεκεμβρίου 1994, κατά την οποία ο εκπρόσωπός της υπέδειξε ποια μέτρα μπορούσαν να ληφθούν για να πληρούται ο όρος σχετικά με τις υποχρεώσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994·

— η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι οι προβλεπόμενες στο πλαίσιο της συνδρομής δραστηριότητες δεν κατέστη δυνατόν να υλοποιηθούν εξαιτίας της αρνήσεώς της να παρατείνει την προθεσμία που θα επέτρεπε την ανάληψη δεσμευτικών νομικών και χρηματοδοτικών υποχρεώσεων·

— η εκκαθάριση του CIS αποτέλεσε έτσι το άμεσο επακόλουθο της αρνήσεως παρατάσεως της προθεσμίας αυτής, συνέπεια της οποίας ήταν η αδυναμία υλοποιήσεως της συνδρομής·

— η Επιτροπή δεν έλαβε επίσης υπόψη της την άποψη που είχε διατυπώσει με το έγγραφό της της 21ης Σεπτεμβρίου 1995, με την οποία ζητούσε από το CIS να αναφέρει το ποσό των δαπανών που πραγματοποίησε με σκοπό τον καθορισμό του ποσοστού συμμετοχής του ΕΤΠΑ.

46 Σημειωτέον ότι η έλλειψη ή η ανεπάρκεια αιτιολογίας εμπίπτει στην παράβαση ουσιώδους τύπου υπό την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ και συνιστά λόγο ακυρώσεως δημοσίας τάξεως που ο κοινοτικός δικαστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 20ής Φεβρουαρίου 1997, C-166/95 P, Επιτροπή κατά Daffix, Συλλογή 1997, σ. I-983, σκέψη 24, και της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 67· απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Μαρτίου 2001, T-206/99, Métropole télévision κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-1057, σκέψη 43).

47 Πρέπει επίσης να υπενθυμιστεί ότι από πάγια νομολογία προκύπτει ότι στην αιτιολογία μιας ατομικής βλαπτικής αποφάσεως πρέπει να εμφαίνεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του (απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, προπαρατεθείσα, σκέψη 63, και απόφαση Métropole télévision κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 44).

48 Πάντως, στην προκειμένη περίπτωση, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποφαίνεται επί των διαφόρων προαναφερθέντων πραγματικών περιστατικών και επιχειρημάτων, όσον αφορά ιδίως το θέμα αν τα στοιχεία αυτά θα μπορούσαν ή όχι να δικαιολογήσουν την επιστροφή των δαπανών που πραγματοποίησε το CIS πριν από την κατάργηση της συνδρομής, και αυτό ακόμη και αν η απάντηση είναι ουσιώδης για να μπορέσει το Πρωτοδικείο να ερευνήσει το βάσιμο της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

49 Πράγματι, στο πλαίσιο του σχετικού με την «ανάπτυξη του σχεδίου» μέρους, η προσβαλλόμενη απόφαση περιορίζεται να αναφέρει ότι «ο δικαιούχος τέθηκε υπό εκκαθάριση στις 20 Οκτωβρίου 1995» (αιτιολογική σκέψη 6), ότι η τελική

κατάσταση των δαπανών και τα σχετικά έγγραφα διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή και ότι οι δηλωθείσες από τον δικαιούχο δαπάνες ανέρχονταν σε 711 584 000 ITL, από τις οποίες 688 505 743 ITL κηρύχθηκαν παραδεκτές κατόπιν ελέγχου που πραγματοποίησαν οι αρχές της Regione Siciliana (αιτιολογική σκέψη 7).

50 Στο πλαίσιο του μέρους σχετικά με την «αντίδραση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους», η προσβαλλόμενη απόφαση διευκρίνιζε τα εξής (αιτιολογική σκέψη 10):

«Με έγγραφο της 11ης Μαρτίου 2002 [...], οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν τις ζητηθείσες συμπληρωματικές πληροφορίες, τις οποίες είχε επεξεργαστεί ο εκκαθαριστής [του CIS]. Οι πληροφορίες αυτές επιβεβαίωναν ότι:

— οι δηλωθείσες δαπάνες ανέρχονταν σε 711 584 000 ITL και αυτές που κηρύχθηκαν παραδεκτές, κατά το πέρας της επιβεβαιώσεως που διενήργησαν οι αρχές της Regione Siciliana, ανέρχονταν σε 688 505 743 ITL·

— οι σχετικές με τη συνολική επιχορήγηση δραστηριότητες αφορούσαν αποκλειστικά το μέτρο 1 "διάρθρωση του κέντρου πληροφορήσεως "·

— το δικαίωμα πληρωμής βασιζόταν στην προϋπόθεση ότι η μη υλοποίηση του καθορισθέντος στόχου δεν προκύπτει από τη δραστηριότητα (ή τη αδράνεια) του CIS αλλά μάλλον από την καθυστερημένη σύναψη της συμβάσεως μεταξύ της Regione Siciliana και του δικαιούχου και την κατά συνέπεια καθυστερημένη συγχρηματοδότηση της Regione Siciliana.»)

51 Στο πλαίσιο του μέρους σχετικά με την «εκτίμηση της Επιτροπής», η προσβαλλόμενη απόφαση επιβεβαιώνει μόνον τα εξής (αιτιολογική σκέψη 12):

«[...]

— επειδή δεν επιτεύχθηκε ο στόχος της συνολικής επιχορηγήσεως για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 5 της συμβάσεως [μεταξύ CIS και Επιτροπής], δεδομένου ότι, από τα επτά μέτρα που προέβλεπε το άρθρο αυτό, υλοποιήθηκε μόνον το μέτρο 1 "διάρθρωση του κέντρου πληροφόρησης CIS"·

— τα επιχειρήματα που προέβαλε το CIS δεν δικαιολογούν όμως ούτε τον συνυπολογισμό των δηλωθέντων δαπανών που αφορούν το μέτρο "διάρθρωση του κέντρου πληροφόρησης CIS". Οι λόγοι οι σχετικοί με την καθυστέρηση συγχρηματοδοτήσεως εκ μέρους των ιταλικών αρχών που προβλήθηκαν, για να εξηγηθεί η αποτυχία της συνολικής επιχορήγησης, δεν δικαιολογούν την αίτηση κοινοτικής συμμετοχής στον βαθμό που η συνδρομή χορηγήθηκε για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στη σύμβαση [μεταξύ CIS και Επιτροπής]. Η χορήγηση της συνολικής επιχορηγήσεως είχε ως στόχο τη δραστηριότητα ενός κέντρου πληροφορήσεως. Το κέντρο αυτό δεν λειτούργησε στην πραγματικότητα ποτέ και τέθηκε υπό εκκαθάριση μετά την υλοποίηση ενός μόνον από τα επτά μέτρα που προβλέπονταν από τη σύμβαση [μεταξύ CIS και Επιτροπής]. Επομένως, η [μη] τήρηση της συμβάσεως [μεταξύ CIS και Επιτροπής] δικαιολογεί την κατάργηση της συνδρομής που χορηγήθηκε υπό μορφή συνολικής επιχορηγήσεως και την απαίτηση επιστροφής της δοθείσας προκαταβολής.»

52 Πρέπει να σημειωθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αναφέρει τα γεγονότα που μεσολάβησαν μεταξύ της 2ας Σεπτεμβρίου 1993, ημερομηνία κατά την οποία υπογράφηκε η σύμβαση μεταξύ CIS και Επιτροπής, και της 20ής Οκτωβρίου 1995, ημερομηνία κατά την οποία το CIS τέθηκε υπό εκκαθάριση.

53 Πρώτον, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αναφέρεται καθόλου στην πρώτη αίτηση παρατάσεως των προθεσμιών που υπέβαλε το CIS στην Επιτροπή στις 12 Νοεμβρίου 1993 και στην απόφαση της Επιτροπής να παρατείνει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994 την προθεσμία που είχε ταχθεί για την ανάληψη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, της εγκριτικής αποφάσεως.

54 Δεύτερον, η άρνηση της Επιτροπής να χορηγήσει τη δεύτερη παράταση των προθεσμιών που ζήτησε η Regione Siciliana, η οποία είχε αυτομάτως ως αποτέλεσμα να εμποδίσει το CIS να υλοποιήσει τη συνδρομή, δεν αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Η Επιτροπή δεν βρήκε τα δύο αυτά έγγραφα, όπως δήλωσε στο Πρωτοδικείο σε απάντηση της αιτήσεως προσκομίσεως των εν λόγω εγγράφων. Επιβάλλεται, ωστόσο, να αναφερθεί παρεμπιπτόντως ότι το άρθρο 3, δεύτερο εδάφιο, της εγκριτικής αποφάσεως επέτρεπε στην Επιτροπή να μεταθέσει τις προθεσμίες αυτές αν οι δοθείσες πληροφορίες το δικαιολογούσαν.

55 Τρίτον, η προσβαλλόμενη απόφαση αγνοεί το έγγραφο της Επιτροπής προς το CIS της 21ης Σεπτεμβρίου 1995, αν και το έγγραφο αυτό πληροφορεί το CIS ότι η «[δεύτερη] αίτηση παρατάσεως των προθεσμιών για τη λήψη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων δεν έγινε δεκτή από την Επιτροπή λόγω της απουσίας έγκυρων αποφάσεων για την ανάληψη των υποχρεώσεων εκ μέρους των δικαιούχων επιχειρήσεων. Πρέπει να αναφερθεί ότι ο λόγος που προβάλλεται στο έγγραφο αυτό έρχεται σε αντίθεση με την άποψη που εξέφρασε υπάλληλος της ΓΔ «Περιφερειακή Πολιτική» της Επιτροπής και υπάλληλοι της Regione Siciliana κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής εποπτείας του σχεδίου που διεξήχθη στο Παλέρμο στις 15 Δεκεμβρίου 1994 παρουσία των εκπροσώπων του CIS, κατά τη διάρκεια της οποίας αναφέρθηκε το θέμα των υποχρεώσεων που έπρεπε να αναληφθούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1994. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, ο υπάλληλος της Επιτροπής ανέφερε, σύμφωνα με όσα εκθέτει το CIS με τις παρατηρήσεις επί της αποφάσεως κινήσεως της προβλεπόμενης από το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88 διαδικασίας που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή στις 11 Μαρτίου 2002 και τις οποίες δεν αμφισβήτησε η τελευταία: «[Σ]τη συγκεκριμένη περίπτωση του CIS, μπορεί να θεωρηθεί ότι η απόφαση με την οποία το διοικητικό συμβούλιο του CIS θα ενέκρινε τα σχέδια εφαρμογής των μέτρων και τη συνολική ανάληψη υποχρεώσεων για την εφαρμογή του σχεδίου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα εμπίπτει στο σχέδιο των

υποχρεώσεων που πρέπει να αναληφθούν το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994.» Για να συμμορφωθεί επομένως με την ερμηνεία αυτή το διοικητικό συμβούλιο του CIS εξέδωσε, στις 20 Δεκεμβρίου 1994, πολλές αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου, όσον αφορά ιδίως το μέτρο 3 (Παροχή σύνθετης υπηρεσίας πληροφορήσεως για τις επιχειρήσεις), για το οποίο είχαν προσδιοριστεί οι βάσεις δεδομένων και το αναγκαίο ανθρώπινο δυναμικό, και το μέτρο 5 (Χρησιμοποίηση εξωτερικών συνεργατών), για το οποίο είχαν συνταχθεί οι μελέτες σκοπιμότητας.

56 Πάντως, επ' αυτού, η προσβαλλόμενη απόφαση επιβεβαιώνει ότι μόνον το μέτρο 1 (Διάρθρωση του κέντρου πληροφόρησης) υλοποιήθηκε, χωρίς να αποφανθεί επί των επιχειρημάτων που ανέπτυξε το CIS με το προαναφερθέν έγγραφο της 11ης Μαρτίου 2002 όσον αφορά την εφαρμογή των μέτρων 3 και 5, και αυτό μάλιστα πριν ακόμη η Επιτροπή αρνηθεί να χορηγήσει τη δεύτερη παράταση των προθεσμιών.

57 Τέταρτον, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν λαμβάνει επίσης υπόψη της το περιεχόμενο του εγγράφου της Επιτροπής προς το CIS της 21ης Σεπτεμβρίου 1995, κατά το μέρος που ζητούσε από το CIS να «γνωστοποιήσει, το συντομότερο δυνατόν, το ποσό των υποχρεώσεών [του] προκειμένου να καθορίσει το ποσό [που αναλογεί στην Επιτροπή]». Από την αίτηση αυτή μπορεί να συναχθεί λογικά το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή είχε δεχθεί να επιστρέψει μέρος των δαπανών που πραγματοποίησε το CIS για την εφαρμογή της συνδρομής.

58 Εξάλλου, η προσβαλλόμενη απόφαση, αν και θεμελιώνει την κατάργηση της επίδικης συνδρομής και την άρνηση εγκρίσεως της επίδικης επιστροφής στη μη εκτέλεση του συνόλου των μέτρων που προβλέπει το άρθρο 5 της συμβάσεως μεταξύ CIS και Επιτροπής, δεν λαμβάνει υπόψη τη δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 14 της συμβάσεως αυτής, το οποίο ορίζει ότι, στην περίπτωση που ο ενδιάμεσος οργανισμός υποπέσει σε σοβαρές παραβάσεις, η Επιτροπή μπορεί να ακυρώσει τις υποχρεώσεις που ανέλαβε βάσει της συμβάσεως, «αναγνωρίζοντας [ωστόσο] στον ενδιάμεσο οργανισμό τα ποσά που δαπάνησε για τις αναληφθείσες υποχρεώσεις και τις δραστηριότητες που πραγματοποίησε για να εφαρμόσει τη συνολική επιχορήγηση μέχρι την ημερομηνία της κοινοποιήσεως της καταγγελίας». Πάντως, αν οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την εφαρμογή της συνολικής επιχορηγήσεως μπορούν να επιστραφούν σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων εκ μέρους του ενδιάμεσου οργανισμού, δύσκολα νοείται γιατί οι δαπάνες αυτές δεν

μπορούν να επιστραφούν όταν δεν υφίστανται τέτοιου είδους παραβάσεις εκ μέρους του προσφεύγοντος.

59 Επομένως, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει ως προς την αιτιολογία της σε τέτοιο βαθμό ώστε το Πρωτοδικείο δεν είναι σε θέση να ασκήσει τον έλεγχό του. Το Πρωτοδικείο δεν μπορεί, ειδικότερα, να εκτιμήσει τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης αποφάσεως σε σχέση με τις αρχές της αναλογικότητας και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

60 Επομένως, πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που της επιβάλλει το άρθρο 253 ΕΚ. Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι, όντως, επαρκώς αιτιολογημένη στο θέμα της επιστροφής του ποσοστού που αναλογεί στον ΕΤΠΑ όσον αφορά τις δαπάνες που πραγματοποίησε το CIS στο πλαίσιο της συνδρομής για το πιστοποιηθέν ποσό των 688 505 743 ITL.

Επί των δικαστικών εξόδων

61 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε και το προσφεύγον ζήτησε την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά της έξοδα καθώς και στα δικαστικά έξοδα του προσφεύγοντος.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει την απόφαση C(2002) 4155 της Επιτροπής, της 15ης Νοεμβρίου 2004, περί καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Αναπτύξεως που είχε εγκριθεί με την απόφαση C (93) 256/4 της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1993, κατά το μέρος που καταργεί τη συνδρομή όσον αφορά τις δαπάνες που πραγματοποίησε το Centro informativo per la collaborazione tra le imprese e la promozione degli investimenti in Sicilia SpA για το πιστοποιηθέν ποσό των 688 505 743 ιταλικών λιρών.**

2) **Η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα και τα έξοδα του προσφεύγοντος.**

Cooke García-Valdecasas Labucka

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Ιουνίου 2005.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

J. D. Cooke